

CHINA – O IMAGINE UNICĂ ÎNTR-O LUME GLOBALIZATĂ

Ioana-Iulica, Mihai¹
Camelia, Chirilă²

Rezumat: *Globalizarea este un proces ireversibil, care generează efecte multiple asupra tuturor țărilor lumii, indiferent de nivelul lor de dezvoltare. Ca orice proces politico-social, globalizarea nu poate fi considerată o sursă nelimitată de beneficii, mai ales pentru țările în care productivitatea muncii este foarte redusă, dar nici nu poate fi acuzată de toate relele pe care unele structuri sociale sunt obligate să le depășească.*

Intens analizată și monitorizată, globalizarea influențează toate sferile de dezvoltare a unei economii naționale, de la economic la politic, de la social la cultural și religios. China este cel mai bun exemplu în acest sens, o țară ce descrie un portret economic zugrăvit în culori extrem de vii, care reliefează succesele sale, în lansarea unui proces de dezvoltare cu adevărat impresionant. Principalul catalizator al ascensiunii Chinei se poate afirma că îl constituie globalizarea, proces început acum două decenii de către puterile occidentale și principalele multinaționale, care în prezent activează pe cea mai globalizată piață din lume - piața chineză.

Cuvinte cheie: *Globalizare, Dezvoltare economică, Produs Intern Brut, Potențial economic, Populație.*

JEL Classification: *O53, F41, F43*

1. Impactul globalizării economice asupra dezvoltării Chinei

1.1. Globalizarea – un fenomen ireversibil

Globalizarea reprezintă tendința la nivel mondial a economiilor lumii de a deveni fără granițe și de a fi interconectate. Companiile nu mai sunt limitate de granițele țării de origine și pot efectua activități de afaceri oriunde în lume. Barierele comerciale dispar, iar comerțul între țări crește mult mai rapid. Practic, globalizarea este caracterizată ca fiind un efect al transnaționalizării vieții economice (Puiu et al., 2010, p. 96).

Globalizarea implică un proces calitativ, bazat mai degrabă pe o piață globală consolidată a producției, distribuției, consumului, decât pe piețe naționale autonome. Ea implică, de asemenea, creșterea atât a riscurilor, cât și a oportunităților pentru indivizi și comunități în transformarea tradițiilor și modelului de consum, accentuându-se mobilitatea, pluralismul și creșterea alternativelor de satisfacere a nevoilor. Globalizarea implică creșterea interdependențelor și legăturilor în lumea modernă, ca urmare a dezvoltării fără precedent a fluxurilor de bunuri și servicii, a capitalurilor, informațiilor, precum și mobilitatea ridicată a persoanelor. Procesul este condus de cuceririle tehnologice, reducerea costului tranzacțiilor și are drept principali actori societățile transnaționale.

Globalizarea a creat oportunități multiple țărilor care au dorit să valorifice deschiderea piețelor și posibilitatea de a asimila noi tehnologii. Acesta este cazul mai multor țări din Asia de Sud-Est, care nu s-au deschis financiar prematur.

Pe tot parcursul dezvoltării procesului de globalizare, se pot identifica patru tipuri de factori, care sunt în mare măsură interdependenți: factori tehnologici, sociali, politici și economici, așa cum Stonehouse et al. (2004, p. 43) i-au prezentat.

¹ Lect. univ. dr., Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești, iuliamihai72@yahoo.com.

² Asist. univ. dr., Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești, cameliachirila2004@yahoo.com.

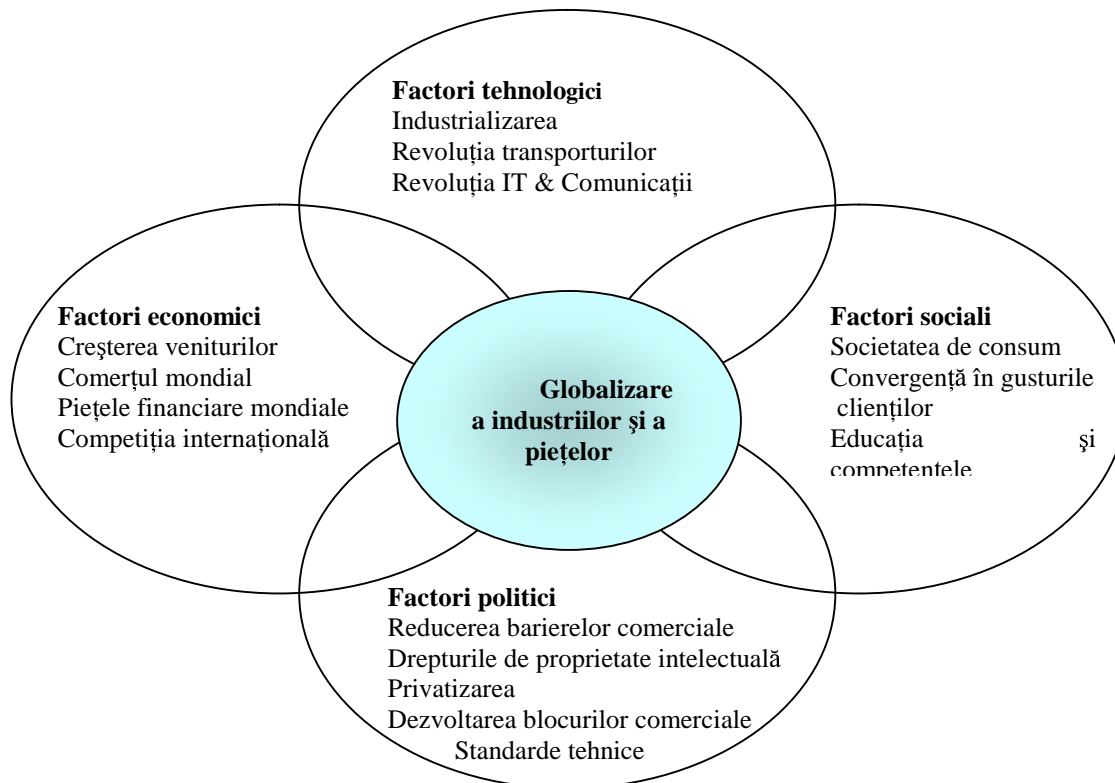

Figura nr. 1. Factori de promovare ai globalizării

Competiția în multe industrii și piețe a crescut la nivel global, pe măsură ce rolul guvernelor a fost diminuat și piețele libere au fost lăsate să joace un rol mai important. În plus, sporirea volumului tranzacțiilor mondiale a produs creșterea veniturilor în economiile dezvoltate, ce a stimulat la rândul său cererea de produse globale și servicii.

Printre factorii economici care au stimulat dezvoltarea globalizării, se remarcă și „low-cost” countries – LCC (Cullen and Parboteeah, 2010, p. 19). Acestea sunt țările cu forță de muncă ieftină ce devin furnizoare de producție și servicii pentru societățile transnaționale cu sediul central în țările dezvoltate precum SUA. Cele mai cunoscute țări care fac parte din această categorie sunt China și India.

Țările „low-cost” îndeplinesc două roluri ca factori ai globalizării. În primul rând, acestea stimulează comerțul și investițiile societăților transnaționale ce caută locații ieftine pentru producție și servicii. În al doilea rând, unele dintre acestea devin așa numitele „economii cu o dezvoltare rapidă”, precum China și Brazilia, ce nu furnizează doar producție la prețuri scăzute, ci au, de asemenea, o piață în extindere pentru vânzările multinaționalelor.

1.2. China – parte importantă a globalizării economice

China, țară cu un imens potențial uman, care va depăși pragul de 1,4 miliarde până în 2030 (Dexter, R., 2012) și care are un regim social-politic comunist își orientează, după anul 1979, politica economică după sloganul „O țară – două sisteme”, care vrea să însemne o anumită deschidere către forțele pieței libere.

Denumită „atelierul de producție al lumii”, China, este exemplul de bune practici, pe timpul crizei economice mondiale fiind, așa cum a prezentat-o Dobrescu, P. (2010, p. 132), „polul estic al globalizării”. Reformele economice, demarate în 1979, au generat dezvoltarea acestei țări, fără precedent în economia mondială, propulsând-o în ierarhia principalelor economii ale lumii. Începând cu anii 2000, China ia cu asalt cele mai

dezvoltate țări, depășind pe rând Italia, Franța, Marea Britanie, Germania sau SUA. Aceasta devine primul exportator al lumii, surclasând Germania, devine cea mai mare piață auto din lume, devine cel mai important creditor al lumii, întrecând Japonia, devine a doua țară din punctul de vedere al cheltuielilor pentru înarmare, iar în 2011 ajunge cel mai mare producător mondial, depășind SUA.

Noua Chină, de după reformele promovate de Deng Xiaoping, este încă un mare mister pentru specialiștii care analizează evoluția economică a acesteia. La ora actuală China este ferm înscrisă pe orbita globalizării. Puterea sa de atragere a investițiilor străine directe și de creștere în comerțul mondial a antrenat una dintre cele mai dinamice dezvoltări economice, în ultimul sfert de secol. Reformele chineze s-au concretizat și în acceptarea Chinei ca membru cu drepturi depline în OMC (2001), angajându-se la reducerea treptată a protecționismului tarifar și conformarea la regulile mondiale privind protecționismul netarifar.

Se pare că scopul statului chinez a fost de a copleși lumea cu produsele chinezești la prețurile minimale, pentru a crea, în timp, dependența de produsele „made in China”. Chiar dacă profiturile imediate erau minimale, volumul produselor, în continuă creștere, și rata ridicată de economisire au făcut ca rezerva valutară a Chinei să fie astăzi cea mai mare din lume. În plină criză economică mondială, China a știut să își folosească rezervele valutare imense, pe de o parte, pentru a-și sprijini economia proprie și a-și asigura ritmul de creștere economică, iar, pe de altă parte, pentru a-și consolida poziția la nivel mondial.

Tabel nr. 1. Țări deținătoare de obligațiuni emise de Trezoreria americană

(Dobrescu, 2010, p. 123)

Țara	Valoarea obligațiunilor emise de Trezoreria americană (miliarde dolari)
China	889
Japonia	765,4
Țări exportatoare de petrol	218,4
Marea Britanie	206
Brazilia	169,1
Hong Kong	146,6
Rusia	124,2
Taiwan	119,6
Elveția	84,4

China și-a investit banii nu numai în economia proprie, dar a investit în obligațiuni emise de către Trezoreria americană, mizând pe faptul că această investiție este considerată ca fiind cea mai sigură, în ciuda gradului de îndatorare crescut al SUA. Practic, banii Chinei investiți în SUA au continuat să alimenteze consumul american, consum bazat și pe produsele chinezești. Statul chinez este cel care continuă să ia decizii la nivelul macro-economic, cu efecte pe termen mediu și lung, garantând concomitent ritmul anual de creștere economică.

1.3. China – performanțe unice în lume

În doar 30 de ani, printr-un proces de industrializare și urbanizare, care în Europa a durat mai mult de 200 de ani, China a reușit să salveze din sărăcia cea mai severă 400 de milioane de oameni. Performanța economică și socială a modelat, la rândul său, o nouă atitudine, un alt tip de încredere. Acum 30 de ani, sărăcia, care te întâmpina la tot pasul, era ceva normal, chiar și socialismul se lăsase copleșit de sărăcie. Astăzi, situația celor 100 de

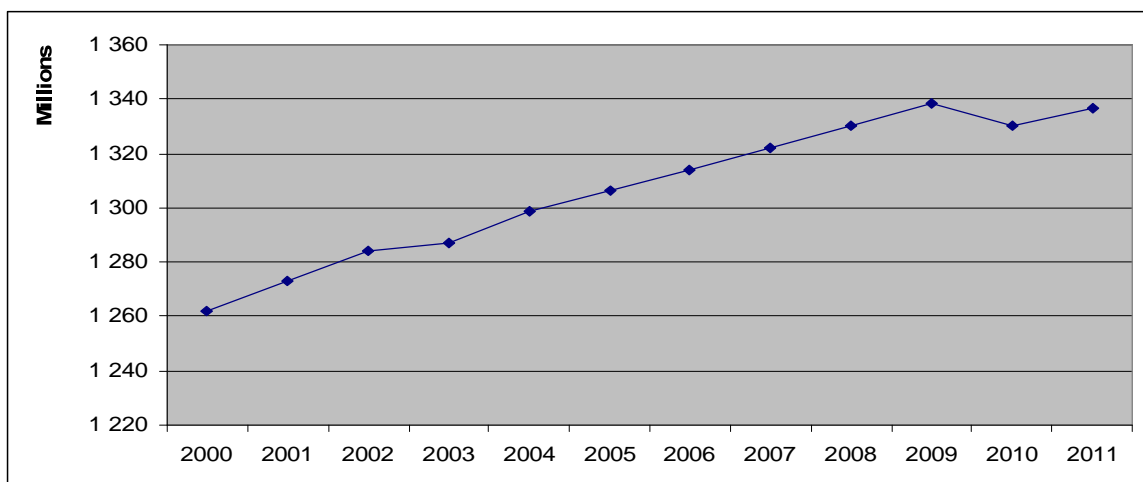
milioane de chinezi care mai trăiesc în sărăcie severă nu mai este privită nici ca inevitabilă, nici ca acceptabilă, se pare că este doar o chestiune de timp.

O altă performanță specială privește contribuția Chinei la creșterea globală. Ritmul impresionant de creștere națională și constanta realizării acestuia a amplificat puterea economică a acestei țări în ierarhia mondială.

Grafic nr.1. Rata de creștere anuală a PIB-ului Chinei
(<http://www.tradingeconomics.com/china/gdp-growth-annual>)

Produsul Intern Brut (PIB) în China crescut cu 7,6 la sută în al doilea trimestru al anului 2012 comparativ cu același trimestru al anului precedent. Din punct de vedere istoric, din 1989 până în 2012, rata de creștere a PIB-ului în China avea o medie de 9,2700 la sută ajungând la un moment la 14,2000 la sută în decembrie 1992 și la un nivel record de 3,8000 la sută în decembrie 1990. Ritmul anual de creștere a produsului intern brut măsoară creșterea în valoare a bunurilor și serviciilor produse de o economie pe perioada de un an. Prin urmare, spre deosebire de rata trimestrială de creștere a PIB-ului utilizată în mod obișnuit, rata anuală de creștere a PIB-ului ia în considerare un an complet de activitate economică, evitându-se astfel necesitatea de a face orice tip de ajustare sezonieră. (China PIB ritmul anual de creștere, www.tradingeconomics.ro)

Grafic nr.2. Populația Chinei în intervalul 2000-2011 (milioane persoane)
<http://www.indexmundi.com/g/g.aspx?c=ch&v=21>, (accesat pe data de 29 August 2012).

Fiind cel mai populat stat al lumii, cu aproape 1,34 miliarde de locuitori în 2011, adică 20% din populația globului, China este al treilea stat ca suprafață, 7% din totalul mondial, după Rusia și Canada.

În toată istoria Chinei, populația a avut un rol covârșitor. Astăzi vectorul demografic devine chiar mai relevant pentru că se cuplează cu cel economic și formează „cercurile de gravitație chinezești” (Huntington, 1997, p. 251). Puterea economică a populației chineze este foarte importantă, deoarece, comparativ cu a altor state, este semnificativă, adică: 90% din cea a Indoneziei, 75% din cea a Thailandei sau 60% din cea a Malaeziei.

Sfera de prosperitate a Chinei este puternică pentru că se sprijină pe doi piloni: etnic și economic. În ordine istorică, cel etnic primează, în mod tradițional populația chineză a migrat către sud și sud-est, unde s-au dezvoltat Zonele economice speciale, acele enclave care au atras Investițiile străine directe și care au absorbit, în mare parte, forța de muncă ieftină. În prezent, populația chineză se îndreaptă spre nord, atrasă în special de rarefierea demografică, puțin întâlnită în altă parte a globului.

Conform datelor publicate de tradingeconomics.com, produsul intern brut pe cap de locuitor în China a fost raportat la 8442 dolari americani în 2011, când a fost modificat prin paritatea puterii de cumpărare (PPC), potrivit unui raport publicat de Banca Mondială. PIB-ul pe cap de locuitor, în China, atunci când a fost modificat prin paritatea puterii de cumpărare este echivalent cu 35 la suta din media lumii. De-a lungul istoriei, din 1980 până în 2010, PIB-ul Chinei pe cap de locuitor în termenii PPC era în medie de 2221,5 dolari ajungând la un moment până la 7598,8 dolari americani în decembrie 2010 și un minim record de 249,9 dolari în decembrie 1980. PIB-ul pe cap de locuitor în termenii PPC se obține prin împărțirea produsului intern brut al țării, modificat prin paritatea puterii de cumpărare, la populația totală. Această pagină include o diagramă cu date istorice pentru PIB-ul pe cap de locuitor în termenii PPC în China.

2. Concluzii

Globalizarea, un proces controversat constă, în esență, în integrarea mai puternică a țărilor și a populației acestora, ca urmare a reducerii semnificative a costurilor de transport și comunicare și a eliminării barierelor artificiale din calea circulației bunurilor, serviciilor sau capitalurilor. Creșterea comerțului internațional, fluxurile financiare internaționale masive, precum și activitățile corporațiilor multinaționale leagă tot mai strâns una de cealaltă țările lumii, făcând astfel din globalizare o trăsătură actuală a economiei mondiale.

Secolul al XIX-lea a fost dominat de Imperiul Britanic, secolul al XX-lea de Statele Unite ale Americii, iar secolul al XXI-lea prezintă, după prima decadă, suficiente argumente pentru a prefigura o dominație sino-americană într-o lume globalizată. Dacă luăm în considerație dimensiunea Chinei și a populației sale, creșterea economică constantă, viteza și amploarea transformărilor economico-sociale, perspectivele de evoluție confirmate de actuala criză mondială, putem afirma că avem de-a face cu cel mai important eveniment geopolitic de la începutul secolului XXI, și poate chiar cu cea mai mare ridicare cunoscută de o țară, nu doar în epoca modernă, ci în întreaga dezvoltare a omenirii (Dobrescu, 2010, p.132).

Pentru următoarele decenii se pare că Grupul BRICS – Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud, va ocupa o poziție importantă în complexul economic mondial, cu un mare potențial de creștere, iar, dintre țările membre, China se detașează net, având toate șansele să devină prima economie a lumii, în jurul anului 2021, conform ultimelor prognoze. Rolul crescut al Chinei în economia și geopolitica regională și mondială ne obligă să analizăm China dintr-o nouă perspectivă: o economie emergentă capabilă să influențeze efectele și durata crizei economice și, totodată, un centru de putere ce joacă un

rol din ce în ce mai important pe scena geopolitică mondială, care are toate atuurile unui învingător.

Bibliografie

1. Cullen, John and Parboteeah, Praveen (2010), *International Business - Strategy and the Multinational Company*, Routledge Publishing House, New York
2. Dexter, R. (2012), *The End of China's One-Child Policy?*, available at <http://www.businessweek.com/articles/2012-04-19/the-end-of-chinas-one-child-policy#p1>, (accessed 30 August 2012)
3. Dobrescu, Paul (2010), *Viclenia globalizării. Asaltul asupra puterii americane*, Institutul European, Iași
4. Huntington, Samuel (1997), *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Antet Publishing House
5. Puiu, Ovidiu et al (2010), *Economie și organizații mondiale*, applicative course, Independența Economică Publishing House
6. Stonehouse, George et al (2004), *Global and Transnational Business - Strategy and Management (Second Edition)*, Publishing John Wiley & Sons Ltd, England
7. *China GDP Annual Growth Rate*, <http://www.tradingeconomics.com/china/gdp-growth-annual>, (accessed 30 August 2012)
8. *China Population*, <http://www.indexmundi.com/g/g.aspx?c=ch&v=21> (accessed 29 August 2012)